اداره ی کل آموزش و پرورش استان همدان		
نام و نام خانوادگی:	اداره ی آموزش و پرورش شهرستان تویسرکان	نام درس: فارسی ۳
نام پدر:	دبیرستان فرزانگان	نام دبیر: زهرا علیقارداشی
پایه تحصیلی: **دوازدهم تجربی**	آزمون پایان ترم نوبت اول	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۱۱
تعداد صفحه: **۴**	سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

ردیف	سوالات	بارم
	قلمرو زبانی	
۱	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف: هر کسی از ظن خود شد یار من ب: گفت باید حد زند هشیار مردم مست را. ج: بخروش چون شرزه شیر ارغند	۰.۷۵
۲	برای واژه مشخص شده مصراع «مرا باز از طریق ساقی خود یاد می آید» یک برابر معنایی از بیت زیر، بیابید: « ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است / مسلک مرغ گرفتار قفس، همچو من است»	۰.۲۵
۳	غلط های املایی را پیدا کنید و صحیح آن ها را بنویسید. الف: محبت چون به قایت رسد عشق خوانند. ب: آیین طریق از نفس پیر مقان یافت. ج: هر چه به واسطه آن به خدا رسند فرظ است. د: جزیره‌ها مانند وصله‌های رنگارنگ بر تیلسان آبی مدیترانه دوخته شده است.	۱
۴	املای درست واژگان را انتخاب کنید. الف: واصفان (حلیه/هلیه) جمالش به تحیر منسوب. ب: عصاره تاکی به قدرت او شهر (فایغ/ فایق) شده.	۰.۵
۵	دو مورد نادرستی املایی دیده می‌شود، شکل درست آن‌ها را بنویسید. (کافور و زماد. مأوا و پناهگاه. فراش باد صبا. مسطور و پوشیده)	۰.۵
۶	نوع «را» را در هر یک از موارد زیر مشخص نمایید. الف: نزدیک است والی را سرای ب: باران رحمت بی حسابش همه را رسیده.	۰.۵
۷	در مصراع «محرمِ این هوش، جز بی‌هوش نیست» انواع وابسته ها را همراه با رسم نمودار پیکانی مشخص نمایید.	۰.۲۵
۸	الگوی ساخت همه گزینه **به جز** ..... «نهاد + مفعول + مسند + فعل» است. الف: عشق حقیقی دل و جان را پاک می‌گرداند. ب: همگان به او مرشد خلق می‌گفتند. ج: پروانه، همه هستی را آتش می‌پندارد. د: عوام عاشق را دیوانه می‌خوانند.	۰.۲۵
۹	صحیح و غلط : الف: سر من از ناله من دور نیست / لیک چشم و گوش را آن نور نیست.(فعل نیست در هر دو مصراع اسنادی‌است) ب: ترکیب «راه پر خون» و «عشق شورانگیز» ترکیب وصفی هستند.	۰.۵
۱۰	نوع وابسته وابسته را در هر یک از موارد زیر مشخص نمایید. الف:روز اول که من، زلف تو دیدم گفتم/ که پریشانیِ این سلسله را آخر نیست ب: جان بفشانم ز شوق، در رَه باد شُمال/ گر برساند به ما صبحدمی، بوی دوست	۱

www-kanoon.ir

۱۱	نوع حذف و بخش حذف شده را مشخص نمایید. الف: به نام او که نامش راحت روح است و پیغام او مفتاح فتوح. ب: انصاف و عدل داشت موافق بسی ولی/ چون فرخی موافق ثابت قدم نداشت	۰.۵
۱۲	نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. آتش عشق او را چنان گرداند که همه جهان آتش بیند.	۰.۵
۱۳	در بیت زیر، واژگانی را که در زبان فارسی «هم آوا»دارند، مشخّص کنید. «از بهر تو صد بار ملامت بکشم/ گر بشکنم این عهد غرامت بکشم»	۰.۵
	قلمرو ادبی	
۱۴	آرایه مشترک ابیات زیر را با ذکر دلیل مشخص نمایید. الف: چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان ب: عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را/ سیل یکسان می‌کند پست و بلند را	۰.۵
۱۵	با توجه به بیت «برکش ز سر این سپید معجر/ بنشین به یکی کبود اورند» پاسخ دهید: الف: سپید معجر استعاره از چیست؟ ب: کبود اورند مجاز از چیست؟	۰.۵
۱۶	در عبارت «یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می‌زد» یک کنایه مشخص نمایید و مفهوم کنایی آن را بنویسید.	۰.۲۵
۱۷	آرایه مناسب را انتخاب کنید. الف: طاق پذیر است عشق جفت نخواهد حریف / بر نمط عشق اگر پای نهی طاق نه (تلمیح/ تضاد) ب:زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر/ بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست. (تشبیه/ سجع) ج: دل گرمی و دم سردی ما بود که گاهی / مردادمه و گاه دی اش نام نهادند (اسلوب معادله/ حسن تعلیل)	۰.۷۵
۱۸	کاربرد واژگان قافیه در بیت زیر چه آرایه‌ای خلق می‌کنند؟ «آتش است این بانگ نای و نیست باد/ هر که این آتش ندارد نیست باد»	۰.۲۵
۱۹	با توجه به ابیات: تا وارهی از دم ستوران/ وین مردم نحس دیو مانند با شیر سپهر بسته پیمان/ با اختر سعد کرده پیوند الف: شیر سپهر استعاره از چیست؟ ب: معنی و مفهوم کلی دو بیت به طور کلی خلق کدام آرایه را به یاد می آورد؟	۰.۵
۲۰	مفهوم نمادین بخش مشخص شده را بنویسید. «مرغ گفت: من سرگشته و حیران شمع گشتم »	۰.۲۵
۲۱	نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید. الف: از پاریز تا پاریس: ب: تمهیدات:	۰.۵
۲۲	صحیح و غلط: الف: مست و هوشیار از پروین اعتصامی است. ب: شعر آزادی از فرخی یزدی است.	۰.۵

www.kanoon.ir

۲۳	کامل کنید. دست از مس وجود چو مردان ره بشوی/	۰.۵
۲۴	مصراع دوم بیت «باز آ که در هوایت خاموشی جنونم» کدام است؟ الف: فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران ب: تا در زمانه باقی است آواز باد و باران	۰.۲۵
۲۵	مرتب نمایید. سایه / مگریز / ای / جاری / زین / برگ / جویبار	۰.۲۵
	قلمرو فکری	
۲۶	معنی هر یک از ابیات و جملات زیر را به نثر روان بنویسید. الف: وظیفه روزی به خطای منکر نبرد. ب: خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد/ ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است ج: سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد. د: آتن، ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ ها پناه ببرد. ه: همچو نی زهری و تریاقی که دید / همچو نی دمساز و مشتاقی که دید و: موسولینی چند صباحی تا قلب آفریقا پیش راند اما دولت مستعجل بود. ز: محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت ح: عاشقان کشتگان معشوق‌اند / بر نیاید ز کشتگان آواز	۴
۲۷	با توجه به دو بیت زیر مقصود از بخش‌های مشخص شده را بنویسید. «بشنو ز نی چون حکایت می‌کند / از جدایی‌های شکایت می‌کند کز نیستان تا مرا ببریده‌اند / در نفیرم مرد و زن نالیده‌اند»	۰.۵
۲۸	متصل نمایید. الف. هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی‌روزی است روزش دیر شد ب. کاووس کیانی که کی‌اش نام نهادند/ کی بود؟ کجا بود؟ کی‌اش نام نهادند؟ ج. شو منفجر ای دل زمانه / وین آتش خود نهفته مپسند ۱. قیام کردن و ترک سکوت ۲.تاثیر گذاری عشق در هستی ۳. ناپایداری قدرت ۴. اشتیاق پایان ناپذیر عاشق	۰.۷۵
۲۹	درباره ارتباط مفهومی عبارات الف و ب توضیح دهید: الف: من که هر آنچه داشتم اول ره گذاشتم / حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو ب: در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک کند و خود را ایثار عشق کند	۰.۵
۳۰	در بیت «همّت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد / خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است» مقصود از قسمت مشخص شده چیست ؟	۰.۵

www-kanoon-ir

۳۱	مفهوم بیت « صدتیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب/تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند» کدام است؟ الف: قیاس به نفس ب: تحمل سختی‌ها برای رشد کردن	۰.۲۵
۳۲	مولانا در بیت زیر چه کسانی را شایسته همراهی با عارف برمی‌شمارد؟ «نی حریف هر که از یاری برید/ پرده‌هایش پرده‌های ما درید»	۰.۵
۳۳	با توجه به عبارت زیر دو پایه رسیدن به عشق را بنویسید. «پس اول پایه معرفت است و دوم پایه محبت و سیم پایه عشق و به عالم عشق نتوان رسید تا از معرفت و محبت دو پایه نردبان نسازد»	۰.۵
۳۴	«دست انابت به امید اجابت به درگاه حق برداشتن» و بیت زیر، بر کدام مفهوم مشترک تأکید دارند؟ «بنده همان بِه که ز تقصیر خویش عُذر به درگاه خدای آورد»	۰.۵

تصحیح و نمره گذاری	**نام و نام خانوادگی مصحح/دبیر:**	**نمره نهایی پس از رسیدگی به اعتراضات**	**نام و نام خانوادگی مصحح/دبیر:**
نمره با عدد	**با حروف**	**نمره با عدد**	
امضاء:		**با حروف**	**امضاء:**